

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 689/2015-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obce Chorvátsky Grob, Námestie Josipa Andriča, Chorvátsky Grob, zastúpenej starostom obce Ing. Radovanom Benčíkom, zastúpenej ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORSKÁ & MREKAJOVÁ, s. r. o., Panenská 33, Bratislava, prostredníctvom ktorej koná jej konateľka a advokátka JUDr. Andrea Mrekajová, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd samostatne, ako aj v spojení s namietaným porušením čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a tiež práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 151/2015 z 10. júna 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obce Chorvátsky Grob o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2015 doručená sťažnosť obce Chorvátsky Grob, Námestie Josipa Andriča, Chorvátsky Grob, zastúpenej starostom obce Ing. Radovanom Benčíkom (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORSKÁ & MREKAJOVÁ, s. r. o., Panenská 33, Bratislava, prostredníctvom ktorej koná jej konateľka a advokátka JUDr. Andrea Mrekajová, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) samostatne, ako aj v spojení s namietaným porušením základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a tiež práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 151/2015 z 10. júna 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou doručenou Okresnému súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) 9. marca 2015 domáhala proti sťažovateľke určenia neplatnosti výpovede zo „*Zmluvy o nájme vodárenskej infraštruktúry a o prevádzkovaní a poskytovaní služieb súvisiacich s nájmom a prevádzkou vodárenskej infraštruktúry obce Chorvátsky Grob a jej miestnych častí*“ z 29. júna 2012 v znení dodatku č. 1 zo 17. decembra 2012 (ďalej len „zmluva z 29. júna 2012 v znení dodatku“). Súčasťou žaloby bol návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa žalobkyňa domáhala proti sťažovateľke, aby „*nescudzila a ani inak nenakladala*“ s vodárenskou infraštruktúrou, ktorá je predmetom zmluvy z 29. júna 2012 v znení dodatku.

O návrhu žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 36 Cb 47/2015 z 8. apríla 2015 tak, že ho v celom rozsahu zamietol. Na základe odvolania žalobkyne bolo rozhodnutie prvostupňového súdu zmenené napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo návrhu na vydanie dočasného opatrenia vyhovené v celom rozsahu.

Podľa sťažovateľky je napadnuté uznesenie krajského súdu nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné, keďže *«nevychádzalo zo skutkových a právnych dôvodov uvádzaných v návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, odvolací súd v napadnutom uznesení využíva iné právne zdôvodnenie vydania predbežného opatrenia, odkazuje na iné ustanovenie zákona (ust. § 76 ods. 1 písm. f/ OSP) ako navrhovateľ uviedol v podanom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (podľa § 76 ods. 1 písm. e/ OSP). ... výrok v napadnutom uznesení vykazuje aj formálne nedostatky, jeho formulácia „súd zakazuje odporcovi, aby nescudzil a ani inak nenakladal“ je zmätočná, zrejme sa jednalo „o zákaz scudzil a inak nakladať“»*.

Sťažovateľka ďalej namieta, že krajský súd *„sa v napadnutom uznesení nevysporiadal so skutočnosťami, že navrhovateľ neosvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, žiadnym spôsobom nepreukázal naliehavosť riešenia situácie týmto spôsobom, neosvedčil žiadnymi dôkazmi, ani tvrdeniami, že bez okamžitej dočasnej právnej úpravy pomerov, je jeho právo vyplývajúce z nájomného vzťahu nejakým spôsobom ohrozené, alebo že by v danom prípade existovala potreba nariadiť predbežné opatrenie z dôvodu ochrany jeho vynaložených investícií, ktoré však navrhovateľ v konaní nijako nepreukázal alebo odvrátenia prípadných škôd na majetku, taktiež nebola preukázaná existencia vzťahu medzi navrhovaným predbežným opatrením a návrhom vo veci samej“*.

K namietanému zásahu do svojich majetkových práv sťažovateľka uvádza, že *«nariadením predbežného opatrenia došlo k zásahu do vlastníckych práv odporcu nad nevyhnutnú mieru, k obmedzeniu plnenia zákonných povinností sťažovateľa ako vlastníka verejnej vodárenskej infraštruktúry a zabezpečovania prevádzkovania verejnej vodárenskej infraštruktúry vo verejnom záujme na účely hromadného zásobovania obyvateľov pitnou vodou a hromadného odvádzania odpadových vôd. Krajský súd sa v napadnutom uznesení nezaoberal právom sťažovateľa na ochranu jeho vlastníckeho práva ani skutočnosťou, že sa môže jednať o obmedzenie plnenia zákonných povinností vlastníka verejnej vodárenskej infraštruktúry a zabezpečovania prevádzkovania vo verejnom záujme. Sťažovateľ ako*

vlastník vodárenskej infraštruktúry je povinný dodržiavať zákonné ustanovenia napr. vyplývajúce zo zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení zmien... Plniť povinnosti vyplývajúce z povolení a vydaných rozhodnutí v súvislosti s vodami zákon č. 364/2004 Z. z. Sťažovateľ namieta skutočnosť, že v napadnutom uznesení v časti zákazu odporcu „inak nenakladať“ chýba výrok, ktoré čiastkové a konkrétne oprávnenie sťažovateľ ako vlastník vodárenskej infraštruktúry nemôže vykonať (nadobúdať (zriaďovať) veci, previesť vec, založiť, prenajať a pod.) a taktiež rozsah. Z výroku nie je zrejmé, s ktorými zákonnými povinnosťami sťažovateľ ako vlastník verejnej vodárenskej infraštruktúry nemôže nakladať a to znamená zásah do vlastníckeho práva a povinnosti odporcu nad nevyhnutnú mieru a k obmedzeniu jeho plnenie si zákonných povinností a zabezpečovania prevádzkovania vo verejnom záujme na účely hromadného zásobovania obyvateľov pitnou vodou a hromadného odvádzania odpadových vôd.».

Sťažovateľka rovnako namieta, že napadnuté uznesenie krajského súdu «nesplnilo aj ďalšiu zákonnú podmienku a to, že nariadenie predbežného opatrenia nesmie neprimerane zasiahnuť do práv účastníka, proti ktorému predbežné opatrenie smeruje. V danom prípade sa totiž výrokom predbežného opatrenia zakázalo odporcovi „nescudzovať“, „inak nenakladať“, ale z výroku nie je zrejmé, či zákaz „inak nenakladať“ sa vzťahuje aj pre správne orgány vydávať rozhodnutia pre vlastníkov verejnej kanalizácie a vodovodu, napr. vyhlásenie nútenej správy podľa § 14 ods. 1 zákona č. 442/2002 Z. z., na zákonné povinnosti vlastníka verejnej vodárenskej infraštruktúry, na právne úkony zriaďovania vodárenskej infraštruktúry, nadobúdania práv od tretích osôb a pod. Poukazujeme v súčasnosti už na ďalšie procesné úkony správnych orgánov a to po vydaní rozhodnutia o vyhlásení nútenej správy Okresným úradom Bratislava OU-BA-OSZP2-2015/054038-GGL zo dňa 8. 6. 2015 nasledovalo odloženie výkonu tohto rozhodnutia zo dňa 24. 6. 2015. Účastníci v správnom konaní podali opravné prostriedky, správne konanie nie je ešte právoplatne ukončené.».

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie v súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej

republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu a následne vydal nález, ktorým vysloví, že:

„1. Základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 Listiny... Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 151/2015-70 zo dňa 10. 6. 2015 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa... na spravodlivé prerokovanie veci zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky právo vlastníť majetok, čl. 11 ods. 1 Listiny a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 151/2015-70 zo dňa 10. 6. 2015 porušené bolo.

3. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 151/2015-70 zo dňa 10. 6. 2015 sa zrušuje a vec sa vráti na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľovi... sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000 EUR, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažovateľovi... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či

dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o sťažnosti sťažovateľky v rámci jej predbežného prerokovania zo zapožičaného spisu vzťahujúceho sa na konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 36 Cb 47/2015 zistil, že sťažovateľka podala Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 7. júla 2015 dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. Následne ústavný súd zistil, že okresný súd spis vzťahujúci sa na konanie vedené pod sp. zn. 36 Cb 47/2015 do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ešte najvyššiemu súdu na rozhodnutie o podanom dovolaní nepredložil.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých

použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013).

Ústavný súd pripomína, že aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti (vrátane návrhu na vydanie dočasného opatrenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2015